

VERSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN DER
AFDEELINGEN IN 1861.

ALGEMEENE BESCHOUWINGEN.

Friesland.

Dr. MEURSINGE (A.), Beschouwingen over de geologische gesteldheid van den grond in verband met den physiologischen en pathologischen toestand zijner bewoners. — Dr. DORAMA, Wat is volgens onze wetenschap de bestemming van den mensch? — Dr. FRIJDA, Over schijndood en werkelijken dood. — Dr. ASMAN, Over Electriciteit, hare ontwikkeling en toepassing.

Haarlem.

LOGEMAN (M. W.), (buitengewoon lid) Phosphorescentie.

Onderdendam.

Dr. BRUNSVELD VAN HULLEN (L. F.), Over het populair worden der Geneeskundige Wetenschap, historisch ontwikkeld.

Tiel.

Dr. VAN ROSSUM (J.), Over de muziek met betrekking tot de geneeskunst.

Tilburg.

Dr. GODEFROY: "er bestaat in de natuur geen afstand tusschen de schepselen."

Twenthe.

Dr. SALOMONSON, Over de nuttige strekking der Maatschappij en hare Afdeelingen; — *Dezelfde* sprak over de toepassing der Electriciteit en nam eenige proeven van faraday-isatie.

West-Friesland.

Chir. MEYERS, Over de waarde der toegepaste wetenschap op de geneeskunst.

Zeeland.

Dr. FOKKER vertoont een Engelsch magneto-electrisch rotatie-toestel, dat uitmunt door krachtige werking en gemakkelijke toepassing.

ANATOMIE, PHYSIOLOGIE EN ALGEMEENE PATHOLOGIE.

Amsterdam.

(Commissie) Prof. HEYNSIUS (A.), Over voedsel en voeding, naar aanleiding van G. H. LEWES, (Physiology of common life) vertaald door Dr. V. CAPPELLE, waarin spreker de regten der Scheikunde handhaafde. — Prof. V. GEUNS, De Leer der tuberkels, met mikroskopische praeparaten en teekeningen.

Friesland.

Chir. MEURSINGE, Over fungus medullaris en haematodes.

Haarlem.

Dr. EGELING, Mikroskopische injectie-paeparaten van HYRTL en SMITH AND BECK te London.

Leiden.

Prof. HALBERTSMA, Zamenstelling van het cartilago thyroïdea; — twee praeparaten van morbi congeniti cordis; — afleiding der benaming van processus coronoides; — vertooring van een atrophisch bekken.

Dezelfde geeft beschouwingen over de wervel-theorie van den schedel; — opmerkingen over de cardinaal-aderen en de theorie van MARCHALL, — opmerkingen en aanteekeningen omtrent den tijd van het ontstaan, den duur, en het ophouden der *catamenia*: te verzamelen door de leden der Afdeeling.

Nieuwveen.

Chir. KAPTEYN, Monstrositeit van de hand bij een zuigeling; — *dezelfde* en Dr. SCHUT uitgebreide teleiangeicktasien, abnormiteit van hart en vaten, bij een meisje van 2 jaren.

Onderdendam.

Dr. SCHLEURHOLTZ (L. F.), De Levenskracht een verouderd begrip uit een physiologisch oogpunt. — Dr. SCHLEURHOLTZ (H. W.), Over het wandelen physiologisch en diaetetisch beschouwd.

Tilburg.

Dr. GODEFROY, Reflectiebewegingen bij gedecapiteerden; — de monomanie volgens ESQUIROL.

Utrecht.

Dr. BRONDGEEST, Over de Physiologie van het ruggemerg en de overige gedeelten van het centrale zenuwstelsel en over den invloed der zenuwcentra op den contractietoestand der spieren.

West-Friesland.

Chir. AVIS, Erfelijk voorkomen van 6 vingers en 6 teenen. — Dr. TER HAAR, Hydrocephalus met ontbreken van linker arm en schouder. — Chir. DE VRIES (W.), Vroegtijdige dentitie. — Chir. VAN ZELM, Makroglossa. — Dr. VERKADE, Vertooring van mikroskopische praeparaten en proeven.

Woerden.

Dr. DE BRAUW (J.), Over de vis medicatrix naturae, naar aanleiding van een stuk van BERNARD (CL.) in de *Gazette Hebdomadaire*.

Zeeland.

Dr. DE MAN Vertoont monstrositeiten van dieren, een beursgezvel ontwikkeld aan de labia majora eener vrouw.

Zutphen.

Dr. LUCHTMANS, Over bereiding van het ruggemerg tot mikroskopisch onderzoek.

Zwolle.

Dr. KROS, Over de buis van Eustachius in verband tot de otiatie. — Dr. DRIELSMAN, Physiologische beschouwingen over sommige zenuwverschijnselen bij hysterie.

SPECIËLE PATHOLOGIE, THERAPIE PHARMAKODYNAMIEK
EN PSYCHIATRIE.

Amsterdam.

Dr. FABIUS, Hydrocephaloid, moeilijk te erkennen, door bijkomende diarrhoea en pneumonia. — Dr. CAPPELLE, Waarneming van spasmus glottidis. — Prof. SCHNEEVOOGT, Over subnitras bismuthi basicus, bij chronische blennorrhoea urethrae; stemt niet in met den lof aan dit middel door Dr. GABY en Chir. LANDMAN daaraan toegekend; — *dezelfde* over Tra. digitalis in hooge giften tegen delirium tremens volgens JONES; — *dezelfde* over coniini git. 1 op 1 once water bij ulcera crurum phagadaenica; — *dezelfde* ondervond niet de gunstige uitkomsten van koolteerzeep-oplossing door Prof. TILANUS verkregen. — Prof. VAN GEUNS vertoont de decocta van *China Loza* en *Huanuco*; geeft aan dit laatste, wjl het weinig in prijs verschilt maar rijker is aan chinine zoowel als aan cinchonine, de voorkeur. — Prof. VAN GEUNS bespreekt eene waarneming van vergiftiging door lichtgaz, den plotseligen dood van een werkman voor een geopende gazpijp. — Dr. VERKOUTEREN, hevige en ongestadige werking van digitaline. — Dr. GUNNING geeft een uitvoerig verslag van de oogziekte in de *Kolonie Veenhuizen*, welke hij met Dr. SNELLEN in loco had waargenomen, en die hij uit den in velerlei opzichte ellendigen toestand der verpleging aldaar verklaart. — Dr. MEURSINGE vertoont den volta-electrischen metaal-borstel en velt op grond zijner proeven en waarnemingen een afkeurend oordeel.

Delft.

Dr. DE BOER VERVOORN, Verslag van het krankzinnigenge-

sticht in het jaar 1859; — *Dezelfde*, Over het krankzinnigen-
wezen *voorheen en thans*.

Leiden.

Dr. ZAALBERG, Chorea bij albuminuria. — Dr. VERHOEFF, Caries processus mastoidei met abscesvorming onder de diepe fasciae; — 2 gevallen van enteritis. — Dr. RHYN (w. P. v.), Oedeem van de epiglottis. — Dr. BAERT, Angina diphtherina. — Dr. VAN NES (J.), Haemetemesi bij een pas geboren kind. — MASCHIN, Ontsteking van de gehoorweg. — Dr. ZAALBERG, Otitis met doodelijken afloop. — Prof. SIMON THOMAS, Trismus neonatorum, eclampsia parturientium. — Dr. VERHOEFF, Delirium tremens. — Dr. PLANTENGA, Ovarium-kyste. Prof. SIMON THOMAS, Tetanus neo-natorum; — 2 gevallen van trismus neo-natorum. — Dr. HOEKEMA KINGMA, Leverabsces met pus-ontlasting in het colon. — Dr. SCHRANT, paralysis progressiva, ileus. — Dr. BOOGAARD, Ulcus ventriculi; — een tweede ulcus ventriculi kleiner; — een derde met doorboring van het colon transversum; — een vierde met perforatie in de buikholte; — een vijfde met straalvormige litteekenvorming genezen; — Carcinoma oesophagi; — darmzweeren van een lijder aan ileo-typhus. — Dr. VERHOEFF, Melancholia na typhus abdominalis. — Chir. ANDRESON, Ulcus noma. — Dr. VAN PRAAG (J. L.), dissecting aneurysma met ruptura cordis. — Dr. SCHRANT, dyspepsie, communicatie van oesophagus en trachea. — MASCHIN, Morbus Bright. — Dr. BAERT, Carcinoma cordiae; — carcinoma uteri. — Dr. BOOGAARD, 2 hartgebreken. — Dr. V. RHYN (w. P.), Hydatiden in de uterus, atresia vaginae met ischuria. — Dr. V. RHYN (H. B.), Carcinoma pylori. — Dr. SCHRANT, hypertrophie van het regter hart, uitzetting der arteria pulmonalis. — Dr. VAN PRAAG (J. L.), Intoxicatio na het gebruik van tartarus emeticus. — Dr. BOURSSE WILS, Verlies van het vermogen om gearticuleerd te spreken. — Dr. BAERT, Plotselinge dood bij eene hydropica. — Dr. VERHOEF, Keratitis ulcerosa.

Friesland.

Dr. HUBER, Fungus medullaris ventriculi met vertooning van het praeparaat: — *dezelfde* over de werking van strychnine bij verlamming na hersenbloedberoerte. — Dr. BROUWER, Een geval van catarrhus intestinorum met metastase naar het rug-gemeng en opvolgende verlamming.

Haarlem.

Dr. EGELING, Aneurysma aortae met praeparaat; — stenose van den larynx (praepar.); — tracheotomie wegens oedema glottidis bij eenen jongen van 20 maanden, afloop doodelijk; — endometritis; — caries der wervelkolom (praepar.) — Chir. FRANK, Caries der wervelkolom (praepar.) — Dr. WAARDENBURG, Sterke narkose na de endermatische aanwending van $\frac{1}{2}$ gr. atropine.

Nieuwveen.

Dr. SCHUT, Subcutane injectie van medicamenten. — Chir. THORN LEESON, Carcinoma omenti (diagnose) bij eenen man van 36 jaar. — Dr. SCHUT, Pneumonia duplex met lijkopening; — *Dezelfde* met Dr. DE KEYZER, Chir. THORN LEESON, Lijkopening van chronische peritonitis exsudativa, geheele vergroeiing van de int. tenuia tot éene massa. — Chir. BOESER, Tetanus en trismus.

Oldambt.

Dr. BLEEKER, Werking der glycerine; — Bespreking der thrombose en der encephalitis exsudativa infantum.

Tilburg.

Chir. KIECKENS, Perforatie van de maag bij helminthiasis. — Chir. OPHOFF, Hardnekkige bloeding na hirudines bij croup. —

Chir. LANDMAN en Dr. VAN ERVEN DORENS, Angina diphtherina; — physconia lienis met ascites. — Dr. POMPE, Mastiches bij enuresis nocturna; — chloroforme bij caput obstipum. — Chir. LANDMAN, Haematemesi en diarrhoea cruenta neonatorum. — Chir. BOLSIUS, Strangulatie. — Chir. KIECKENS, Ascites, herhaalde paracentesis (956 liters). — Dr. GODEFROI, Ascites en aqua regia. — Chir. LOONEN, Convulsies na tabaksclyasma.

Vrije discussiën over perforatie der darmen door parasieten.

Twenthe.

Dr. SCHOEMAKER, Over croup, hare behandeling door tracheotomie in elk stadium; overeenstemmend gevoelen van Dr. ESSINK, die daarin het eenigst afdoend en laatste redmiddel vindt.

Utrecht.

(Commissie). Dr. BROERS (H.), Over verschillende quinine-soorten. — Dr. BRONGEEST, Over de diagnose van hartgebreken met behulp van den sphygmograaf van MAREY. — Prof. VAN GOUDOEVER, Verslag over het werkje: Methodus Parandi medicamenta in Pharmakop. Neerland. non recepta, uitgegeven door het Utr. depart. d. Ned. Maatschappij tot bev. d. Pharmacie.

West-Friesland.

Chir. MEIJERS, Phthisis; — Ischuria. — Dr. DE BORDES en Chir. BROMAN, Autopsia bij vermoedelijke vergiftiging. — Chir. VAN BALEN BLANKEN, Croup. — Chir. AGHINA, Pleurodynia. — Dr. HONKOOP, Rubeola. — Chir. NUIJENS (J.), Chronische loodvergiftiging; — tympanites. — Chir. WIJN, Hysteria met anaesthesia universalis. — Dr. TULLENERS, Parotitis. — Chir. IMMINK, Paralysis nervi oculomotorii. — Chir. MOL, Commotio cerebri. — Chir. DE VRIES (T. G. L.), Ischias nervosa. — Dr. TER HAAR, Anurosis; — varioloiden; — intertrigo. — Chir. DELEMARRE, Hemiplegia; — sulph. chinini bij gravidac. — Dr. NUIJENS, Paralysis en Galvanisatie.

Woerden.

Dr. DE BRAUW (J.), Over het gebruik en misbruik der kinazouten, vooral van sulphas chinini, bij f. intermittentes.

Zeeland.

Dr. BOGAERT (A.), Geval van ulcus noma, waardoor belangrijke stukken van boven- en van onderkaak en het neusbeen werden uitgestooten; vertoont de photographische afbeelding, vervaardigd door den Hr. VLEUGELS. — Dr. BROES VAN DORT, Geval van herstelling van epilepsie, hoofdzakelijk door azijn; — blennorrhoea vesicae, genezen door Haarlemmer olie. — De Hr. SNOEP (P.), Ziekte-geschiedenis eener meningitis tuberculosa. — Dr. VERSCHOOR, Neuralgia brachialis, hersteld door sol. arsenic. Fowleri. — *Dezelfde*, gemakkelijke vorm van levertraan in emulsio met colla piscium en ol. lauroceras. — Dr. BOGAERT, 56 paardenboonen in het rectum als ziekte-oorzaak. — Dr. STREHLER, Caoutchouc térébenthiné tegen phthisis. — Dr. VAN BERLEKOM, Over carbonas potassae in zalf tegen favus. — Dr. CORONEL, Over lupuline tegen ziekelijk verhoogde geslachtsdrift. — Dr. VERSCHOOR, hyperaesthesia nervi lingualis, genezen door aanstippen met lap. infernal.

Zutphen.

Dr. RAMAER, Over longlijden bij krankzinnigen. — *Dezelfde*, 4 gevallen van krankzinnigheid van verschillende vorm, waarin de hersenen slechts in geringe mate, verschillende andere organen echter in hoogen graad ziekelijk waren ontvaard. — Dr. KROON, Over de stoornissen in den bloedsomloop bij lijders aan epilepsia. — Dr. BERENDS, Hypertrophia cordis, bij het leven erkend, bij de lijkopening bevestigd. — Dr. VAN RIJN, historisch critisch overzicht van de behandeling der apoplexia.

OBSTETRIE.

Amsterdam.

Dr. LEHMAN, Over keering op het hoofd. — Chir. VAN DER WISSEL beveelt aan het verwijderen der placenta, volgens de methode van CREDÉ. Zie diens *Klinische Vorträge*.

Arnhem.

Dr. WOLTERSOM, Geval van klepto-mania bij eene gravida, die hij vertrouwt dat post partum zal wijken.

Friesland.

BROUWER, Forcipale verlossing moeilijk en met verscheuring van het perinaam afgelopen door het enorm oedema labiorum — 2ling zwangerschap, geregelde partus, met doodelijk afloopende diarrhae 2 uur post partum; — Ischurie wegens retroversio uteri in de 3e zwangerheidsmaand, repositie. — Dr. RISSELADA, Retroversio uteri, repositie. — Dr. FRIJDA, Versio wegens schouderligging met haemorrhagia post partum; — haemorrhagia in de 4e zwangerheidsmaand, behoud van het foetus tot in de 7e maand, waarin partus praematurus van een levend kind; — versio wegens haemorrhagia bij gemelli; — Dr. HARINXMA, buitengewoon moeilijke keering en verlossing (forcipale), waarin bij een levend kind na de ontwikkeling des ligchaams het os humeri moest verbroken worden om het hoofd te ontwikkelen; — Dr. HUBER, Aanwending van de forceps wegens ongenoegzaamheid der weeën bij eene aan typhus lijdende vrouw, placenta en funiculus reeds wankleurig als afstervende, levend kind; — partus van een monstrum per defectum (Katzekopf). — Dr. METZ, Stricture uteri post partum, overwonnen door het inbrengen van de hand; — placenta praevia, haemorrhagia, versio; — aangezichtsligging. — Dr. VAN BUREN, Sectio caesarea.

Haarlem.

Dr. VAN REIJSEN, Dwarligging met diep ingezakten schouder, strictuur van den uterus, versio niet gelukt, toediening van chloroform, spoedig daarop gemakkelijke invoering van de hand en versio.

Leyden.

Prof. SIMON THOMAS, Partus arte praematurus; — tangverlossing bij eene vrouw met rhachitisch bekken. — *Dezelfde*, 2 gevallen van partus arte praematurus. — *Dezelfde*, 4 gevallen van partus arte praematurus. — Dr. ANDRESON, Placenta praevia met partus gemellorum. — Prof. SIMON THOMAS, Decapitatio te Boskoop verrigt; — Sectio caesarea te Pernis met doodelijken afloop bij eene vrouw met algemeen vernauwd bekken. — Transfusie-apparaat van MARTIN. — Scheede-tampon van A. POSTELBERG.

Nieuwveen.

Chir. KAPTEIJN, Beschouwing van het vijfde baringstijdperk. — Chir. REPULIUS, Historia partus, twee zeer moeilijke forcipale verlossingen van doode kinderen, eene derde spontaan van een voldragen levend kind, conjugata inclinata van iets meer dan 3 duim. — Chir. VAN DER VLUGT, Geval van cephaloematoma bij een kind van 3 weken, zich uitstrekkende over den geheelen schedel (genezing zonder operative hulp). — Dr. SCHUT, Merkwaardige knoop in de navelstreng.

Oldambt.

Discussie over de behandeling van placenta adhaesa. Discussie over de indicatiën voor het appliceren van de forceps.

Onderdendam.

Dr. WICHERS (B.), Over de keering van het kind.

Overflakkée en Goedereede.

De Hr. SNIJDERS, Ziektegeval van eklampsia gravid., waarbij accouchement forcé. — *Dezelfde*, Over sectio caesarea post mortem.

Tilburg.

De H.H. LOONEN en KIECKENS, Eclampsia parturientium. — LANDMAN, Retentio placentae, spontane uitdrijving; — retentio placentae, haemorrhagie, kunstmatige afhaling; — versio in knie-elbogenligging. — Dr. POMPE, Bekkenvernaauwing, caput praevium, versio op de voeten. — Dr. LOONEN, LANDMAN en BOLSUIS, Tweelinggeboorte op verschillende tijd van ontwikkeling en uitdrijving. Vrije discussiën over actieve en passieve methode bij placenta retenta.

Utrecht.

Dr. BROERS, Over het scheefvernaauwde bekken. — *Dezelfde*, Over synchondrotomia. — Prof. VAN GOUDGEVER, Over decapitatie. — *Dezelfde*, Over abortus, opgewekt bij eene vrouw uit Bussum, bij welke eens perforatie, 2maal partus praematurus, 2maal abortus en eens sectio caesarea waren voorafgegaan. — De Hr. HEKMEIJER (Rijks-veearts), Over het scheeve bekken bij paarden.

West-Friesland.

Chir. VAN WAAS, VAN BALEN BLANKEN en Dr. TOLLENNERS, Slagaderlijke verbloeding na den partus; — Chir. BRINKERINK, Over retroversio uteri. — Dr. VERKADE, Partus praematurus. — Dr. DE BORDES, Eclampsia. — Dr. NUIJENS en DE BORDES, Perforatie. — Chir. MOL, Placenta praevia. — Dr. TULLENNERS, Placenta incarcerata. — Chir. AVIS (I.), Eclampsia. — Chir. DE VRIES (F. G. L.), Placenta adhaesa. — Chir. VOORMOLEN, Ruptura uteri, eclampsia.

Zeeland.

De Heer TAYLOR: afvloeiën van het liq. amnios, 8 dagen voor de bevalling. De Heer KOOMAN nam dit zelfde waar 13 dagen voor de eerste weeën.

Zwolle.

Dr. DRIELSMa, Over haematocèle retrouterina. — Dr. KROS, Geval van mania puerperalis. — *Dezelfde*, Over het wezen en de oorzaken dier ziekte.

CHIRURGIE.

Amsterdam.

Chir. VORSTMAN, Over vreemde lichamen in de gewrichten, inzonderheid in het kniegewricht, met kritiek der operatiemethoden. — Dr. TILANUS, Over de resectie in het heupgewricht, naar aanleiding van het werk van Dr. FOCK te Maagdenburg; hij verklaart zich tegen die operatie. — Dr. HOYACK, Waarnemingen van conjunctivitis crouposa. — Chir. SCHEFFER, Waarnemingen derzelfde oogziekte. — Chir. KAPPELHOFF vertoont eenen lijder met eene omvangrijke hernia ventralis in de regter onderbuikstreek boven het lieskanaal.

Arnhem.

Chir. DUIJS vertoont een gezwel, steatoom, verwijderd met den écraseur van CHASSAIGNAC. Het gezwel, ter linker zijde van den talus, was in de laatste 2 jaren buitengemeen in omvang toegenomen; die vroegere toestand blijkt uit het portret en uit het weggenomen gezwel, die spreker nevens den patiënt vertoont. Bij de bespreking dier opereerwijze wordt gewezen op het gevaar van groote verbloeding, die men alsdan niet zoo spoedig kan meester worden, waarom alsmede om het toch

vooraangaand doorklieven der huid, door sommige leden het wegnemen met het mes verkozen zou worden.

Friesland.

Chir. MEURSINGE, Eene belangrijke gescheurde wond langs het kuitbeen door een val van het paard. — Chir. KRAMER, Filaria medinensis, genomen uit den voet van een man, voor 3 maanden alhier aangekomen van de kust van Guinea; — congestie-absces van den musc. iliacus externus bij eene kraamvrouw met gunstigen afdloop; — amputatie van een vinger en eene van het opperarmbeen, beide volgens de methode van POLANO. — Dr. VAN BUEREN, Extirpatie van eene hypertrophische testiculus, met praeparaat. — Dr. RIJKENS, Lipoma, met praeparaat; — ulcus noma. — Chir. MEURSINGE, Ulcus noma; — prolapsus vesicae; — hypertrophie van het praeputium clitoridis; — labium leporinum; — caries van eene rugwervel en pneumonie der daaraan beantwoordende long met praeparaten van beide; — aderlatingen, verschil van bloedcrasis tusschen de jaren 1843 en die van de 3 laatste jaren; — amputatie onder het kniegewricht. — Chir. METZ, Over breukbeklemming; — amputatio femoris. — Chir. DORAMA, Herniotomie; — amputatio humeri.

Haarlem.

Dr. VAN REIJSEN, Belangrijke herniotomie. *Dezelfde*, Chirurgische instrumenten van POHL te 'sGravenhage.

Leiden.

Chir. SCHRETLEN (M. J.), Herniotomia. — Chir. DESERTINE, Herniotomia. — Prof. SIMON THOMAS, Fractura claviculae bij keering. — Chir. LONGEPEE, Carcinoma linguae. — Chir. GROOTHOLS, Herniotomie.

Nieuwveen.

Chir. KAPTEIJN, Geval van pseudarthrosis costae bij een meisje van 8 jaar.

Schiedam.

Mededeeling van 3 operatiën van hernia incarcerata bij vrouwen; allen met gunstig gevolg. Tracheotomie bij eenen vierjarigen crouplijder met ongunstigen afdloop, den tweeden dag na de operatie (in November).

Tilburg.

Chir. KIECKENS, Caries van den voet, amputatie. — Chir. LANDMAN, Blaasfistel met strictura urethrae. — Chir. KIECKENS, Hernia incarcerata, tabaks-clysmas. — Chir. LOONEN, Incarceratie-symptomen na herniotomie.

Vrije discussiën over permanente applicatie van de catheter en over anus praeter-naturalis en abscessen na herniotomie.

Utrecht.

Dr. BRONDGEEST, Over de nieuwe instrumenten ter inspectie van het cavum pharyngo-nasale. — Prof. v. GOUDOEYER, Over eenen zeer moeilijk weg te nemen polypus uteri. — Chir. LAMIE, haken van MALGAIGNE bij breuk der knieschijf.

West-Friesland.

Chir. TULLENERS en Chir. DE LE MARRE, Tracheotomie. — Dr. TER HAAR en Chir. KLOTS, Luxatio ossis humeri. — Chir. KRUIJFHOOFD en HARTOG, Exarticulatio digiti. — Chir. BROMAN, Amputatio femoris. — Chir. AGHINA, Punctio abdominis. — Chir. DE LE MARRE, Fractura ossis femoris. — Dr. TULLENERS Luxatio ossis humeri. — Chir. VOORMOLEN, Manus artificialis.

Zeeland.

Namens Dr. VOGELVANGER, vertoont Dr. DE MAN een gipsafgietsel van eenen grooten blaassteen, geopereerd door den

Heer UTENHOVEN, te Brussel. Voorts een dijbeen van eenen kanonnier met eenen grooten gebogen spijker door callusvorming daarin omsloten met ziektegeschiedenis. — Dr. DE MAN, Atheromateus gezwel aan het linker dijbeen.

Zutphen.

Dr. LUCHTMANS deelt mede een geval van verwonding met doorsnijding der art. radialis, behandeld volgens de methode van HUNTER door den Heer MUNNICH van Apeldoorn.

EPIDEMIOLOGISCHE VERSLAGEN.

Alblasserwaard. Nu en dan een Verslag. Amsterdam (Commissie). Geregeld elke maand door Dr. VAN TRIGT over 1861. Het gedrukte Jaarverslag over 1860 door Dr. LUBER ontbreekt nog.

Arnhem (Commissie). Dr. HOMOET en Dr. WOLTERSOM, Getrouw maandelijksch Verslag, waarbij Dr. VERMEER maandelijks de metereologische waarnemingen voegde.

Delft. Bespreking van het heerschend ziekte karakter.

Friesland. Maandelijksch Verslag.

Haarlem. De poging om de maandelijksche opgave der waargenomene ziekten meer numeriek en aldus nauwkeuriger te verkrijgen gelukte niet volkomen, doch wordt niettemin volgehouden.

Leiden. Maandelijks.

Nieuwveen. De constitutio epidemica wordt op iedere Vergadering besproken.

Onderdendam. Dr. RUTGERS (J. H.), Jaarverslag over 1860.

Schiedam (Commissie). Verslag over 2 maanden, geregeld. Tiel. Driemaandelijksche tabellen.

Tilburg. Tweemaandelijks.

Utrecht (Commissie). De Rapporteur Dr. LOEFF schetste het verband tusschen de metereologische waarnemingen en de heerschende ziekten. De Verslagen worden in de notulen van iedere Vergadering opgenomen.

West-Friesland. Tweemaandelijks.

Zeeland. Jaarverslag over 1860 door Dr. KEIJSER (Y.), met tabellen der sterfte, der heilkundige gebreken op de polikliniek van den Heer RISSEEUW en der weersgesteldheid.

Ditmaal schein het niet ongepast afzonderlijk op te noemen het een en ander betreffende de

Angina Diphtherina.

Amsterdam.

Waarneming of bespreking door Dr. BEIJST, HOJACK, LEHMAN, THIJSSSEN, Prof. SCHNEEVOGGT, Dr. VERKOUTEREN; — Dr. ISRAËLS, Geschiedenis der diphtheritis tot op BRETONNEAU.

Arnhem.

Dr. WOLTERSOM, Geval van ang. diphth. met secundaire verschijnselen; de persoon die deze oppaste kreeg insgelijks ang. diphth., een derde gewone angina. — Dr. VERMEER verloor eene oogenschijnlijk daarvan herstelde patiënte.

Friesland.

Waarnemingen en bespreking door Dr. L. DE BRUIJN, CANNIETER, HARINKMA, ASMAN, LONNEMAN, WARTENA (A.), BAART DE LA FAILLE (M. J.), KAHREL, MEURSINGE (A.), JORRITSMA, VOS, JEST SR., FRIJDA.

Oldambt.

Dr. BOSMAN TRESLING, Mededeeling van het door de Prov. Geneesk. Commissie opgemaakte verslag omtrent de ook in

deze streken heerschende ang. diphth. Discussiën over angina in het algemeen.

West-Friesland.

Chir. AGHINA, VAN DER SLEIJS en Dr. VERKADE.

MEDICINA FORENSIS, HYGIËNE, STATISTIEK.

Amsterdam.

(Commissie voor Statistiek en Topographie). Dr. ISRAËLS, Over de sterfte der kinderen in de drie eerste levensjaren, gedurende 1850—1859 te Amsterdam.

Arnhem.

Dr. THIJSSSEN en Chir. VAN DER LINDEN, Lijkschouwing van

eenen potator, gestorven ten gevolge van eene kleine gescheurde wond aan de voorvlakte der regterdij; etter alleen een weinig boven den m. vastus externus. De omtrek en de randen van de wond gangraeneus; het wondkanaal dringt niet tot op het been door; vergevorderde ontbinding binnen 36 uren na den dood; bloed dun zonder vezelstofstremfels; overigens gezonde organen. De dood werd toegeschreven aan infectie uit de wond, die toegebracht was door een geweerprop. De hersenen van den lijder waren als die van eenen potator. — Dr. WOLTERSOM behield eenen schijndooden man, die zich had opgehangen, in het leven door aderslating, voetbaden, kunstmatige ademhaling enz.

Tilburg.

Dr. POMPE, Peripneumonia na uitwendige beleediging.

WETENSCHAPPELIJKE MEDEDEELINGEN.

DE NORMALE EN PATHOLOGISCHE ANATOMIE DER MILT werd onlangs door TH. BILLROTH op tamelijk ruime schaal onderzocht. Wij willen de belangrijkste uitkomsten van dat onderzoek kortelijk mededeelen.

De slagaderlijke takken der milt bezitten een zeer sterke tun. adventitia welke niet tot vorming der Malpighische blaasjes dient. De laatste bestaan uit een eigen bindweefsel, dat de de tun., advent. der slagaderen omgeeft, en een netwerk vormt in welks vezels veel kernen voorkomen. Het vezelig weefsel der Malpighische blaasjes gaat aan de éene zijde zonder scherpe grenzen in de tunic. adventit. der slagaderen, aan de andere in het intervasculaire netwerk der pulpa lienis over.

In de mazen van dat intervasculaire netwerk ligt een groot aantal roode bloedlichaampjes, maar voor het grootste gedeelte zijn zij gevuld met capillaire aderen. Om de verhouding dier aderen tot de slagaderen te leeren kennen, injecteerde B. een groot aantal, ook menselijke, milten. Het bleek hem daarbij dat men door één tak der art. lienalis steeds slechts één omschreven stuk der milt met de injectiestof vullen kan, zoodat de milt in bepaalde „Gefässbezirke“ (door B. als *lobuli lienis* onderscheiden) verdeeld wordt. Aan de opgespoten praeparaten bleken de slagaderen met de capillaire aderen der pulpa duidelijk door haarvaten, meestal regthoekig in de aderen overgaande, zamen te hangen, zoodat B. de open mondingen der miltvaten en den vrijen loop van het bloed door de pulpa lienis, geheel verwerpt. Daar echter in de mazen van het intervasculaire netwerk bloedlichaampjes gevonden worden, neemt hij aan dat de vaatwanden in de milt, bij sterke bloeddrukking, die lichaampjes doorlaten [?].

Lymphvaten kon B. in de milt volstrekt niet vinden. Zijne voorstelling omtrent den bouw der Malpighische blaasjes als geene scherp omschreven vormsels met eigen wanden, komt met die der latere onderzoekers overeen. —

De pathologische veranderingen der milt, welke B. onderzocht, worden in de volgende groepen verdeeld:

1°. Akute diffuse processen.

a. de typhusmilt. Daarbij werden in het bloed der milt cellen met meerdere kernen, en cellen met uitloopers gevonden. De epitheliumlaag der aderen was verdikt en liet op vele plaatsen gemakkelijk van de wanden los. Daarentegen vond B. nooit celwoekering of andere ziekelijke veranderingen in het intervasculaire weefsel der pulpa of in de Malpighische blaasjes. De voornaamste veranderingen bestaan in de verdikking en woekering van het vaatepithelium, waardoor de cellen met meerdere kernen ontstaan, welke men in het bloed

der milt aantreft. De ziekelijke vorming van cellen door het vaatepithelium zou ook de aanleiding wezen tot de somtijds in de lever gevonden wordende beperkte ontstekingshaarden, en tot de vaak na typhus overblijvende leucaemische toestanden. (Het is ons niet duidelijk hoe B. op deze gegevens eene vergelijking bouwt tusschen typhus en tuberculosis acuta. Op het pathologisch anatomisch standpunt bestaat daarvoor geen grond, wel op het klinisch. Wij zullen dus zijne redeneringen hieromtrent in 't midden laten. Ref.)

b. pyaemie, septicaemie en morbus maculosus. Het onderzoek van milten, welke bij deze ziekteprocessen vergroot en week waren, leverde weinig resultaten op. De cellen werden gezwollen, geïmbibeerd met vochten, gevonden. Waarschijnlijk zal men hier meer op de chemische veranderingen van het „bis jetzt unzugängliche Milzsaft“ moeten letten.

2°. Akute circumscripste processen.

a. milliair-tuberkulose. De knobbeltjes, welke men daarbij in de milt vindt, bestaan uit fijne moleculaire massa, verschrompelde cellen en overblijfsels van haarvaten. B. (afwijkende van de gewone meening) verzekert dat het intervasculaire weefsel der pulpa lienis, en niet dat der Malpighische blaasjes de zitplaats der tuberkelstof is.

b. haemorrhagisch infarkt. Behalve de bekende veranderingen van het bloed werd hierbij niets bijzonders gevonden.

3°. chronische diffuse processen,

a. de eenvoudige hypertrophische milt. De voornaamste veranderingen zijn: de verdikking van het intervasculaire, fijne bindweefsel der pulpa, en van het aderepithelium. Het gevolg van het eerste is, dat weldra de Malpighische lichaampjes niet duidelijk meer zijn te onderscheiden, maar een gelijkmatig weefsel met het verdikte bindweefsel der pulpa vormen. Ten slotte vindt men in de mazen van het bindweefsel geene duidelijke cellen meer maar slechts kernen en korrels. De verdikking van het aderepithelium gaat gepaard met afstooting van vele cellen, welke met het bloed verder worden gevoerd, waardoor leucaemie ontstaat. In verband daarmee merkt B. op dat men de hypertrophische milt gewoonlijk bij scrofulosis, tegelijk met gezwollen lymphklieren, aantreft.

b. De pigment-milt. Zoo als bekend is, komt deze ziekelijke aandoening vooral na langdurige intermitterende koortsen voor. B. vond het pigment als korreltjes in de Malpighische blaasjes, en in mindere hoeveelheid, in het intervasculaire bindweefsel der pulpa.

c. De spek-milt. B. onderscheidt daarvan twee vormen. De spekstof kan namelijk vooral in het bindweefsel der Malpighische lichaampjes opgehoopt of diffuus door de milt verspreid zijn. In het eerste geval ontstaat de zoogenaemde *sagomilt*,